

CENTRUM KULTURY I REKREACJI
plac Staromłyński 5, skr. pocz. 33
57-540 ŁĄDEK ZDRÓJ
tel. 0748146562, fax 0748146245

NIP 881-00-03-112

REGON 890020424

Centrum Kultury i Rekreacji w Łądku- Zdroju

URZĄD MIASTA I GMINY w Łądku Zdroju		Data dekretacji
Wpłynęło dnia	31-01-2013	podpis dekretnującego <i>Wielu</i>
Skierowane do	<i>P. Staszynska</i>	
do wiadomości	<i>1036 P. Burmistrz</i>	
Nr referencji		
Orzeczone dnia		podpis odbierającego

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK WIEJSKICH

Łądek- Zdrój styczeń 2013 r.

Program sporządzony z wykorzystaniem: „Planu rozwoju biblioteki na lata 2012-2015”, sporządzonego przez Gabrielę Naporowską- Rodak- koordynatora ds. bibliotek.

DIAGNOZA STANU ISTNIEJACEGO

W wiejskiej rzeczywistości szeroka gama bibliotecznych czynności nie znajduje odzwierciedlenia w realnym funkcjonowaniu bibliotek. Zainteresowania kulturalne mieszkańców wsi są niewielkie. Starsze pokolenie utraciło kontakt z książką wraz z końcem edukacji, a tym samym ustaniem obowiązku czytania lektur szkolnych. Młodzież coraz częściej opuszcza wieś, szukając lepszych perspektyw w dużych miastach, a ci, którzy decydują się pozostać i nie kontynuują nauki również zaprzestają czytania, nie odczuwając takiej potrzeby. Biblioteki na wsi nie nadążają za nowościami technicznymi i w związku z tym nie są w stanie zainteresować swoją ofertą dużej publiczności: książka – w wyniku upowszechnienia się jej samej, prasy, radia i telewizji – straciła na wsi walor rarytasu, po który pójdzie się na bardzo nawet znaczną odległość. Propagowanie kultury jest zbyt słabe, by mogło dotrzeć do całego społeczeństwa wiejskiego, a formy popularyzujące aktywność mieszkańców nieliczne i jednorodne. Często to właśnie na wsi istnieje stereotypowy obraz szarego bibliotecznego lokalu ze starym księgozbiorem i znużonym bibliotekarzem. Aktualnie widać coraz wyraźniej silne zderzenie owego zachowawczego modelu klasycznej biblioteki z gwałtownie zmieniającym się otoczeniem, które rzuca im coraz agresywniejsze wyzwania. Zauważana stagnacja bibliotek gminnych sprawia, że tracą znaczenie w lokalnych społecznościach i zajmują podrzędne miejsce w życiu środowiska. Brak żywego zainteresowania problemami bibliotekarstwa na wsi na poziomie lokalnym, słabe zaplecze materialne i intelektualne potęgują proces zastoju. Wyrazem lekceważenia i niedoceniaenia roli placówki bibliotecznej na obszarach wiejskich były ich masowe likwidacje na przełomie lat 80. i 90., a także łączenie z domami i ośrodkami kultury. Biblioteka publiczna w Polsce nie jest na ogół traktowana jako skarbnica wiedzy, stwarzająca szczególnie dogodne warunki do studiowania określonych zagadnień, lecz raczej jako miejsce, w którym można dostać coś do czytania (użytkownicy wypożyczalni, poszukujący głównie beletrystyki i atrakcyjnej literatury faktu) lub jako ostatnia szansa (uczący się, studiujący, rzadziej hobbisci – korzystający z czytelni). Nie jest też postrzegana, odmiennie niż w Europie Zachodniej, a zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych, jako uniwersalne centrum informacji, w którym można się dowiedzieć praktycznie wszystkiego, jeżeli nie wprost (informacja rzeczowa), to poprzez szybki i sprawny dostęp do źródła.

Regres w bibliotekarstwie wiejskim powodowany jest wieloma czynnikami, przede wszystkim jednak brakiem środków finansowych, przeznaczonych na modernizację i rozwój. Doświadczenia wielu bibliotek pokazują, że są one niedofinansowane, traktowane gorzej niż inne lokalne instytucje, zamykane, łączone, słowem niepotrzebne. Od roku 1990, w związku z przeprowadzeniem samorządowej reformy, biblioteki publiczne funkcjonują pod nadzorem samorządów terytorialnych. Zatem finansowanie placówek bibliotecznych należy do zadań władz lokalnych. Zmiana ta przyniosła duże korzyści, zważywszy na to, że władze samorządowe lepiej znają sytuację środowiskową i mogą podjąć odpowiednie kroki adekwatne do zapotrzebowań społeczności lokalnej w zakresie usług bibliotecznych. Jednak bardzo często placówki te przegrywają walkę o pieniądze z innymi instytucjami, bywają pomijane i niezauważane przez organy władzy. Fakt ten wynika m.in. z niedoceniaenia roli biblioteki w społeczeństwie i niezauważania jej potrzeb. Samorząd lokalny, projektując budżety dla podległych mu instytucji, zwykle nie dostrzega potrzeb biblioteki, która w rozgrywce o fundusze przegrywa z innymi instytucjami użyteczności publicznej.

W przeciwieństwie do bibliotek szkół wyższych, gdzie odpowiedni poziom zbiorów i obsługi użytkowników wymuszają pracownicy nauki i studenci, biblioteki publiczne muszą ciągle

udowadniać swoją przydatność. Placówki biblioteczne w dużych miastach proponują bogatą ofertę biblioteczną i w związku z tym mogą liczyć na wyższe fundusze, natomiast środki materialne placówek wiejskich są często zaniżane i niewspółmierne do oczekiwań społeczności. Biblioteki gminne, reprezentowane przez pojedyncze osoby o przeważnie niskim wykształceniu, nie są w stanie skutecznie rywalizować o środki i dotacje z budżetu samorządowego. Z drugiej strony odwołanie się do pomocy sponsorów nie wróży sukcesów. Uzyskanie pieniędzy od fundacji, bogatych przemysłowców itd. jest możliwe w krajach bogatego Zachodu. W krajach tak biednych jak Polska jedyną praktycznie możliwością jest obecnie otrzymanie grantu lub dofinansowanie z centralnych urzędów państwa. Przyczyny tego stanu rzeczy tkwią przede wszystkim w braku odpowiednio przygotowanej i uzasadnionej strategii rozwojowej placówki bibliotecznej, przedstawionej zarówno władzom założycielskim, jak i fundacjom pozarządowym. Często znikoma wiedza na temat funduszy pozabudżetowych oraz brak planu marketingowego przekreśla szanse bibliotek wiejskich na rozwój. Zbiory biblioteki publicznej na wsi powinny być adekwatne do konkretnych potrzeb edukacyjnych, edukacyjnych i intelektualnych poszczególnych społeczności gminnych. Biblioteka gminna winna być zorganizowana w sposób zapewniający ludności całej gminy dostęp do usług bibliotecznych.

Biblioteka przeprowadziła wśród obecnych i potencjalnych czytelników badania ankietowe w celu poznania ich potrzeb i oczekiwań wobec biblioteki. Badania przeprowadzono wśród trzech grup. Pierwszą grupą badanych były dzieci regularnie uczestniczące w zajęciach organizowanych przez bibliotekę. Badanie objęło swym zasięgiem dzieci i ich rodziców. Wszyscy badani odpowiedzieli pozytywnie na pytanie czy są zadowoleni z dotychczasowych zajęć w bibliotece. Z propozycji ewentualnych nowych zajęć wybrano zajęcia teatralne i naukę języków obcych. Nikt nie przedstawił własnej propozycji zajęć. Drugą grupą badanych byli dorośli czytelnicy często i regularnie korzystający z usług biblioteki. Respondenci korzystają z biblioteki aby wypożyczyć książkę. Na pytanie dotyczące propozycji edukacyjno- kulturalnej z podanych propozycji wybrano naukę języków obcych. Nikt nie podał własnej propozycji zajęć, nie wykazał potrzeby uruchomienia nowego typu działalności. Trzecią grupą badanych stanowiła młodzież gimnazjalna, korzystająca z biblioteki rzadko lub wcale. Młodzież, jeżeli odwiedza bibliotekę, to tylko w celu wypożyczenia lektury szkolnej. Z propozycji zajęć dodatkowych wybierali Klub Filmowy oraz naukę języków obcych.

Filia biblioteki w Radochowie znajduje się na piętrze budynku po byłej szkole podstawowej. Obiekt nie jest nieprzystosowany do tego typu działalności. Biblioteka zajmuje jedno pomieszczenie o powierzchni 69,10 m². Budynek kryty blachą oprócz dobrej instalacji centralnego ogrzewania opalanej gazem pozostałe instalacje (elektryczna, wodociągowa, sanitarna) ma w stanie kwalifikującym je do natychmiastowej wymiany. Instalacje pochodzą z przypuszczalnie z lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku. Należy podkreślić, że roczny koszt utrzymania centralnego ogrzewania w tym budynku oscyluje w granicach 24 000 zł. Stropy i schody pierwszego piętra oraz stolarka okienna i drzwiowa są drewniane. Stan stropów, głównie schodów nie odpowiada normom dla obiektów użyteczności publicznej. Stan techniczny elementów konstrukcyjnych (stropów i schodów) nie zapewnia bezpiecznego użytkowania obiektu. W budynku występuje nadmierne zawilgocenie np. ścian i podłogi parteru. Wilgoć występuje już do połowy wysokości otworów okiennych pomieszczeń parteru. Ściany zewnętrzne nie posiadają izolacji przeciwwilgociowej i odwodnienia. Należy stwierdzić, że budynek administrowany przez CKiR ma charakter obiektu typowo mieszkalnego. Budynek składa się z: parter z czterech odrębnych pokoi w tym świetlica środowiskowa, pokój świetlicy ogólnie dostępnej i dwóch pomieszczeń – pokoi kuchennych); piętro z pomieszczenia biblioteki oraz mieszkania.

Filia biblioteki w Trzebieszowicach znajduje się na podwyższonym parterze budynku nr 48 administrowanego przez Zarząd Budynków Komunalnych. Biblioteka składa się z dwóch pomieszczeń z widocznymi zawilgoceniem ścian o łącznej powierzchni 53 m². Brak dostępu do części sanitarnej.

Pomieszczenie ogrzewane piecem kaflowym. Instalacja elektryczna pochodzi z lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku. Strop nad biblioteką jest drewniany, który nie spełnia wymogów bezpieczeństwa dla tego typu działalności. Utrudniony dostęp do biblioteki dla osób niepełnosprawnych. Lokal biblioteki. Ogólnie należy stwierdzić, że lokal biblioteki jak i cały budynek wymaga kapitalnego remontu.

l.p.	Działanie	Sposoby wykorzystania technologii	Oczekiwany rezultat (data)
1.	Tworzenie baz danych zasobów biblioteki w komputerowym systemie bibliotecznym MAK+	Wykorzystanie internetu i systemu komputerowego MAK+	Utworzenie sprawnego systemu informacji o posiadanych zbiorach. 2013 r.
2.	Uruchomienie modułu wypożyczeń dla czytelników w systemie MAK + (tzw. wirtualna biblioteka)	Stałe wykorzystanie Internetu (strona internetowa), komputer, telefon	Unowocześnienie i poprawa jakości świadczonych usług. Rozszerzenie dostępu do biblioteki. Poprawa pracy bibliotekarzy. 2013 r.
3.	Digitalizacja zasobów regionalnych (książek, folderów i dokumentów życia społecznego) - dokonanie zapisu w postaci danych cyfrowych na dysku komputera i różnych nośnikach danych	Internet, komputer, skaner; bibliotekarz, wolontariusze	Poprawa udostępniania zbiorów, ochrona dziedzictwa kulturowego i utworzenie zbioru materiałów cyfrowych możliwych do wielokrotnego wykorzystania. 2014
4.	Piknik z biblioteką - jednodniowa akcja zrealizowana przy współpracy z szeregiem partnerów. W tym dniu odbędą się spotkania autorskie dla dzieci i dla dorosłych, głośne czytanie książeczek przez zaproszonych gości, sprzedaż taniej książki, konkursy dla dzieci plastyczny i głośnego czytania, trening nordic walking i rajd rowerowy i inne działania. Wszelkie zadania realizowane będą w pomieszczeniach biblioteki i CKiR oraz na placu przed biblioteką. Zabawę zakończy rozdanie nagród w konkursach, przedstawienie teatralne dla dzieci i koncert muzyczny dla dorosłych	Wykorzystanie Internetu jako źródła pomysłów i wiedzy; utworzenie prezentacji multimedialnej i wystawy fotograficznej ilustrującej zdarzenie; zamieszczenie relacji fotograficznej na stronie internetowej; wykorzystanie komunikatora GG wśród organizatorów	Pobudzenie większej świadomości o istnieniu biblioteki i jej ważnej roli w społeczności lokalnej. Przewiduje się udział 100 osób. Zwiększenie wiedzy na temat biblioteki i jej usług oraz wzmocnienie jej dobrej opinii w środowisku lokalnym oraz zwiększenie poziomu aktywizacji mieszkańców Gminy Łądek-Zdrój na terenie przylegającym do biblioteki 2013
5.	BAJKOWY SKWEREK – jednodniowa akcja	Drzewka, książki, materiały plastyczne: zasoby osobowe:	Utworzenie nowego i przyjaznego miejsca do działań na rzecz dzieci.

	<p>realizowana we współpracy z szeregiem partnerów. Tego dnia na dużym skwerze przy bibliotece zaproszeni goście zasadzą niskopienne drzewka. Każde drzewko zostanie nazwane imieniem dziecięcego bohatera literackiego. Wśród drzewek zostanie wyznaczone miejsce (ławeczka) do czytania i zaproszeni goście będą czytać dzieciom bajki. Ponadto dzieci będą mogły wziąć udział w szeregu różnych gier i zabaw. Akcje głośnego czytania dzieciom w tym miejscu będą kontynuowane.</p>	<p>bibliotekarz, pracownicy CKiR, zaproszeni goście</p>	<p>2013</p>
6.	<p>Utworzenie SALONIKU POETYCKIEGO – cykl spotkań dla czytelników dorosłych i młodzieży, rozmówanych w poezji i chcących dzielić się tą pasją. Przy nastrojowej muzyce uczestnicy czytają głośno poezję na zaproponowany wcześniej temat.</p>	<p>Korzystanie z Internetu jako źródła poezji i wiedzy o jej twórcach; utworzenie dokumentacji fotograficznej.</p>	<p>Uczestnicy rozwiną swoje pasje, zawrą nowe znajomości i miło spędzą czas wolny. 2013 r., 2014 r., 2015 r.</p>
7.	<p>Zorganizowanie 2-dniowego biwaku szkoleniowego pod namiotami, zlokalizowanego stosunkowo blisko biblioteki (w pobliskim lesie, nad rzeką). Zajęcia obejmą szkolenie z zakładania obozowiska, samodzielnego przygotowania posiłków, orientacji w terenie, samoobrony i pierwszej pomocy. Działanie obejmie uczenie młodzieży wielu pożytecznych rzeczy ze</p>	<p>sprzęt biwakowy; opiekunowie, bibliotekarz, instruktorzy</p>	<p>Rozwinięcie działań profilaktycznych na terenie Gminy Łądek-Zdrój; wzrost wiedzy na temat bezpieczeństwa, ratownictwa i działania w sytuacji zagrożenia, zintegrowanie środowiska. Spośród osób najbardziej zainteresowanych utworzy się Klub Wędrowca. 2013 r., 2014 r., 2015 r.</p>

	wskazaniem, że życie może być interesujące bez wspomagania się używkami.		
8.	Zorganizowanie cyklu spotkań prozdrowotnych , podczas których zaproszeni eksperci (lekarze, ratownicy, dietetycy) będą udzielać rad z zakresu kultury prozdrowotnej, zasad zdrowego trybu życia i najczęstszych problemach zdrowotnych wieku starszego.	Internet; bibliotekarz, zaproszeni eksperci.	Uczestnicy pogłębią swoją wiedzę na temat zdrowego trybu życia, nawiążą nowe znajomości, ciekawie spędzą czas wolny. W każdym z zaplanowanych sześciu spotkań weźmie udział 15 osób. 2013 r., 2014 r., 2015 r.
9.	Zakup i wymiana regałów i lad bibliotecznych	Zasoby finansowe	Podniesienie wydajności pracy i poprawa warunków pracy; umożliwienie czytelnikom korzystania z nowego i w pełni sprawnego sprzętu komputerowego. Bez określenia daty
10.	Wykonanie remontu budynków, w których znajdują się filie biblioteki. W zakresie niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania filii.	Zasoby finansowe (Gmina Łądek-Zdrój) i inne	Podniesienie wydajności pracy i poprawa warunków pracy; umożliwienie czytelnikom korzystania z nowego i w pełni sprawnego sprzętu komputerowego. Bez określenia daty

Zarządzanie realizacją programu

1. Zmiany prawne i organizacyjne w bibliotece

Realizacja planu nie wymaga zmian organizacyjnych ani prawnych. Centrum Kultury i Rekreacji myśli o zatrudnieniu jeszcze jednej osoby do pracy w bibliotece, jak tylko będzie to realne finansowo.

2. Monitoring realizacji planu

Dyrektor będzie cały czas kontrolował etapy realizacji zaplanowanych zadań i sprawdzał efekty pracy. Postęp w realizacji planu będzie sprawdzany co kwartał, a za jego przedstawienie Dyrektorowi będzie odpowiedzialna jedna z bibliotekarek. Biblioteka będzie gromadzić i przedstawiać dokumentację fotograficzną, prezentacje multimedialne ilustrujące zdarzenia, listy obecności uczestników i notatki prasowe.

CENTRUM KULTURY I REKREACJI
 plac Staromłyński 5, skr. pocz. 35
 57-540 ŁĄDEK ZDRÓJ
 tel. 0748146562, fax 0748146245

NIP 881-00-03-112

REGON 890020424

 DYREKTOR
 Sebastian Łukasiewicz